'ఈ హెడ్డు బాడ్కావ్ ఏడబోయిందో గదా-' అనుకున్నాడు కానిస్టేబుల్ మసూద్రన్.

మసూద్రన్ అప్పటికే టౌన్ సెంటర్లో చూశాడు. అక్కడికి ఫర్లాంగు దూరంలో వున్న పోలీస్ స్టేషన్లో చూశాడు. రెండు చోట్లా కనిపించకపోతే సైకిలేసుకుని రైల్వే స్టేషన్ అవతల సంజయ్‌నగర్‌లోని గుడిసెలలో తిరిగాడు. ఆ గుడిసెల మధ్య పది పదిహేను పెంకుటిళ్ళున్నయ్. అందులో ఒకటి హెడ్ కానిస్టేబుల్ లక్ష్మీనారాయణది. కాని అందరికీ నారాయణ అంటేనే తెలుసు.

మసూద్రన్ ఆ సందులలో సైకిల్ తిప్పుతూ వుంటే కోడిపిల్లలు, కుక్కపిల్లలూ గొంతులు కలిసి ఆహ్వానించాయి. మురికి గుంటల్లోని పందులు గుర్‌గుర్ అని లేచి దారి విడిచాయి. ఎంతో ప్రయత్నించి బ్యాలెన్స్ ఆపి పిల్లల మూత్రం, దొడ్డి సైకిల్ టైర్లకు అంటకుండా చేయాలన్న ప్రయత్నం ఫలించలేదు. తీరావెళితే హెడ్డు ఇంటికి తాళం వుంది. చుట్టు పక్కల ఆరాతీస్తే — స్పిన్నింగ్‌మిల్స్ ఎదురుగా ఖాజా డబ్బా దుకాణంలో కూచుంటాడని తేలింది. మళ్ళీ అక్కడి నుండి మరోమైలు సైకిలుతొక్కి ఖాజా హోటల్ చేరేసరికి గురుడు కనిపించాడు.

'హమ్మయ్య!'.... అనుకున్నాడు

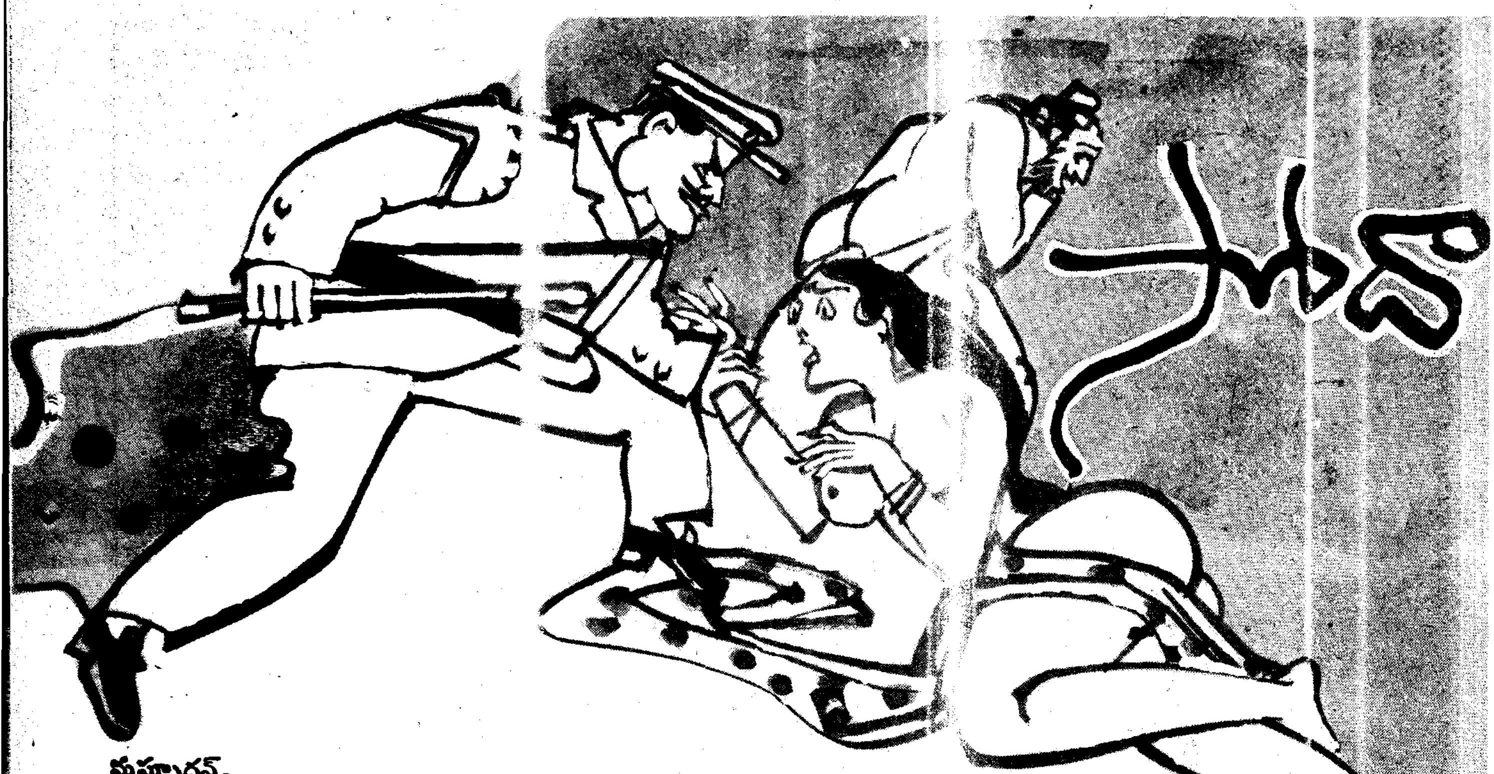

మస్సూధన్.

మిల్ వర్కర్లను ఇద్దర్ని కూచోబెట్టి ఆశ్యాని విశేషాలను అంతర్జాతీయ సమస్యలుగా వర్ణించి చెబుతున్నాడు.... హెడ్డు కాల్యార్ చేమ విలబడగానే హెడ్డు తల తిప్పి పరమానందంతో లేచొచ్చాడు.

"మిర్రమ్మంటిరి గదాని ఊరంత తిరిగి తిరిగి ఎతుకుతాన సార్".... అన్నాడు మస్సూధన్.

హెడ్డు కొలకొలా నవ్వాడు. "నేనెప్పుడైనా అంతే. కలుపు అనిచెప్తా అంతే! ఎక్కడా ఏమిటి ? అన్నీ మీరే తెలుసుకోవాలె. హెడ్డును పట్కోవపోతే ఇగ మీరు దొంగల్నేం బత్తరు ?"... అని రోడ్డు వైపు చూస్తూ ప్రశ్నించి అంతలోనే గొంతు తగ్గించి "నిజంగా దావ తిర్గినవ్‌లే" అని అభిమానంగా కళ్ళలో కళ్ళు పెట్టి పరామర్శించి "ఇప్పుడే మనఇస్మాయి లొస్తడు కూసుందాం" అని చెప్పి హోటల్ లోపలి గదిలో దూరాడు హెడ్డు.

చిన్న గుడిసె హోటలది ముందుభాగంలో చిన్న పాన్‌షాప్ ఉంది. దాంట్లో పాన్ నములుతూ ఖాజా గల్లా పెట్టె దగ్గర కూచుంటాడు. అతని ఇద్దరు కొడుకుల్ని సర్వర్లుగానూ, భార్యను కుక్‌గానూ మార్చాడు. హోటల్లో ఒక ముసలతను వేడి వేడి టీలో బన్ ముంచుకుని తింటున్నాడు. మరో ఇద్దరు సమోసాలు లేవనగానే నిరుత్సాహ పడి పూరీకి ఆర్డరిచ్చారు. ఓ [illegible] రెండు చాయలను ముగ్గురు పంచుకుని తాగి మాటల్లో మునిగారు. బయట చీకటి పడుతోంది. వర్కర్లంతా యిళ్ళకు పోతున్నారు. రోడ్డు రద్దీగా వుంది. అప్పుడే....

ఖాజాహోటల్ ముందులారీఆగింది. అందులోంచి కానిస్టేబల్ ఇస్మాయిల్, డ్రైవర్ గంగారాం ఇద్దరూదిగారు. యిస్మాయిల్ చేతిలో బరువైన సంచీవుంది. గంగారాం నల్లగా భయంకరంగా కొమ్ములు తిరిగిన వీరుడిలా, మీసాలు తిరిగున్నాడు. ఇస్మాయిల్ బక్క పల్చగా వున్నాడు. నవ్వక పోయినా నవ్వుతున్నట్టుగానే అనిపిస్తుంది. ఇద్దరూ నేరుగా హోటల్లో [illegible]బడ్డారు. మస్సూధన్‌ని చూడగానే "హాయ్ మేరి బుల్‌బుల్" అని గాల్లోనే ముద్దు విసిరాడు ఇస్మాయిల్. బజారునపోతున్న ఒక అమ్మాయి ఫ్యాక్టరీ వర్కరు అయోమయంగా వెనక్కి తిరిగి చూసింది. మస్సూధన్ నవ్వుకున్నాడు. పోలీస్ ఉద్యోగంలో కొత్తగా చేరిన మస్సూధన్‌కు తన తోటి పోలీసుల ప్రవర్తన విచిత్రంగా అనిపిస్తోంది. పై అధికారుల ప్రవర్తన అంతకంటె విచిత్రంగా వుంది.

కొద్ది సేపటికి లోపల్నుండి పిలుపొచ్చింది...మస్సూధన్‌కు ఖాజా ఎర్రని నోరంతా వూపుతూ, కళ్ళెగరేస్తూలోని కెళ్ళమని సైగ చేశాడు. మస్సూధన్ బెరుకు బెరుకుగా గుడిసె గుంజల మధ్యనుండి నడిచి వంటగదికి వ్రేలాడుతూ వున్న గోనె తట్టును తొలగించే సరికి ఖాజా భార్య కాబోలు గాడి పొయ్యిల మీద మూకుడులో పకోడీలు వేస్తోంది. పిండి కలిపి పెట్టిన గిన్నెలు, జల్లిగంటెలు, పొయ్యి కట్టెలు, అప్పుడేవే పుల్లలు, ఖాళీ నూనె డబ్బాలు గదంతా యిరుకిరుకుగా గజిబిజిగా వుంది.

గది దాటాక పెద్ద ఖాళీ జాగా వుంది. త్వరగా రమ్మని ఇస్మాయిల్ చెయ్యి తెగ వూపుతున్నాడు. ఖాళీ ప్రదేశం చేరేసరికి అక్కడ పాతగోడలు, పూలచెట్లు, కూర

– దేవరాజు మహారాజు

గాయల చెట్లు, కోడిపిల్లలు కనిపించాయి పాతగోడల్లోకి దారితీశాడు ఇస్మాయిల్ అందులో ఓచోటపరిశుభ్రంగా వూడ్చి, 'సానిపి జల్లి, చాపలు వేసిన చోటు కనిపించింది. చాపలో నిండుగా కూర్చొని వున్నాడు హెడ్డు గంగారాం గోడకు జారగిలబడ్డాడు.

సాయంత్రం చల్లగా వుంది. హెడ్డు చాలా చల్లగా వున్నాడు. "మస్సూధన్ ధా కూసో"... అని తన పక్కన కూర్చో బెట్టుకున్నాడు. తమాషా చూడబోతున్నాన్ అన్నట్లు హెడ్డు మస్సూధన్ కళ్ళలోకి వింతగా చూశాడు.

"ఊం- ఓ పండ ఏస్తవా? రెండా?"- అన్నాడు హెడ్డు అయోమయంగా చూసాడు మస్సూధన్ "ఏంది సార్ ?" అని ! గంగారాం హెడ్డును అదో రకంగా చూసి, తల తిప్పుకుని చూపుడు వేలు, పెద్దవేలు నుదురు తాకించుకుని, కళ్ళు మూసుకుని, లోలోన నవ్వుకున్నాడు,

"గద్దెల్వొండిగి పోలిసు కొలువేంజేస్తవ్ పిలగా" అని ఎంతో ఆత్మీయత వలకబోసి "మన ఇస్మాయిల్ చెప్పిండులే, నీకది నడ్వదని ! బీర్ తెప్పిచ్చిన బీర్నడుస్తది కదా !" అన్నాడు ఎంతో ప్రేమగా మస్సూధన్‌కు అప్పుడు అర్థమైంది. కొంచెం సిగ్గు పడుతూ చిరునవ్వాడు. ఆ నవ్వులో హెడ్డు తన నవ్వు కలిపి పెద్దదిచేశాడు.

నవ్వు సాగుతూ వుండగానే, ఖాజా చిన్న కొడుకు వేడిగిన్నె తెచ్చిపెట్టాడు. మసాలా వాసనలవల్ల అది చికెన్ తెలుస్తూనె వుంది. మళ్ళీ వెంటనే కొంపగదిలోకి పరిగెత్తి, నాలుగు సాసర్లు, చెంచా తీసుకొచ్చాడు. మస్సూధన్ ఆ పిల్లవాణ్ణి అతడు తెస్తున్న సామాగ్రిని మార్చిమార్చి చూశాడు. సాసర్లు అక్కడక్కడా పెచ్చులు వూడిపోయి. పగుళ్ళు బట్టి వున్నాయి. చెంచారాతివెండిది. అన్నీ కడిగినవే అయినా అపరిశుభ్రత తొంగి చూస్తూనే వుంది. కుర్రవాడి బట్టలు నల్లగా మాసిపోయినయి. పొడుగ్గా వేలాడు తున్న వాడి పైజామా నాడా నడుస్తున్నప్పుడు కాళ్ళకు తాకి ఎగిరెగిరి పడ్తోంది. ఆ వయసులో వాడు అలాంటి పనులు చేస్తున్నందుకు అక్కడ ఎవరికీ బాధలేదు. కాని మస్సూధన్ 'అయ్యో పాపం' అని అనేక సార్లు అనుకున్నాడు.

"అరే ఛోటే- దో ప్లేట్ పకోడ, చార్ ప్లేట్ మిక్చర్, ఔర్ చార్ ఆమ్లేట్- పట్కారావో... వాతే" అని ఆదేశించాడు. గంగారాం, వాడు చిరునవ్వులు కళ్ళ మెరుపులు రాల్చేసి 'ఓస్ అదేమంత ఘన కార్యం' అన్నట్టు మళ్ళీ దౌడు తీసాడు. మస్సూధన్‌కు కొత్తగా వుంది. మిగతా వాళ్ళకు అదంతా మామూలుగానే వుంది.

యిస్మాయిల్ గ్లాసులు, సీసాలు తెచ్చాడు. అందరికీ సమానంగా సారా పోసాడు. మస్సూధన్ వంక చూసి.

"ఏ-ఏం గాదు. నువ్ గూడ ఎయ్యరాదు" అడిగాడు. మస్సూధన్ భయం నటించాడు. "ఆఁ- అయితే సరే. ఇద్దాగు ఈ రెండు సీసాలు నీకె"-అని ఒక బీర్ సీసా తెరిచి పెట్టాడు. బీర్ బుస బుసా పొంగి కొంత నేల పాలయ్యింది. వీళ్ళ సాహచర్యం లో తనలోని శక్తి కూడా అలాగే అయిపోతోందా అని అనుకున్నాడు మస్సూధన్.

గంగారాం, ఆ తర్వాత హెడ్డు నారాయణ గ్లాసులు పూర్తి చేశారు. ప్లేట్లలో చికెన్ ముక్కలు తీసి అందిచాడు, యిస్మాయిల్. చికెన్ గిన్నె మీద రొట్టెలున్నయి. అవి అందరూ తీసుకునే విధంగా మధ్యలో పెట్టారు. గొంతు మందుతో తడిచాక గంగారాంకు హుషారెక్కువైంది. అప్పటి దాకా నిశ్శబ్దంగా కూర్చున్న వాడల్లా ఏదో ఒకటి మాట్లాడు తున్నాడు.

"అన్నా! నిన్న... ఇయ్యాల్ల పృటికి శెవులపిల్లి కూర దిన్ననే"

"అగో- చెప్పవ్ కతా. గదెక్కడి దిరో" ఆశ్చర్య పొయ్యాడు హెడ్డు.

"బండి మీద లేడె పోరడు. సైదులు గాడు. వానిది నిషానంటె! ఉరుకుతున్న లారీల్నించి షికార్ జేస్తడు. నిన్న సూద్రాదు. అదిలాబాద్ క్లెల్లి లోడ్ ఏసోని పట్నం బోతాన. ఫుల్ లోడు తో నుంది బండి. కదలకుంట తీసోస్తాన. కామారెడ్డి రాక ముందె జంగల్ల- రోడ్డు కడ్డంగ బడి శెవుల పిల్లి ఉర్కుతాంది. నేను బ్రేకు లేశి స్లో జేసుకుంటనే వున్న మా వోడు క్లీనరు గులేరు దీసోని కుందేలున్న ఎయ్యనే ఏశిండు. దానికి దెబ్బ సరింగ కన్నుకు దాకింది. ఏం కనబడకుంట అయ్యింది. పొదల నక్కింది. వీడురికి ఎతికి పట్టు కొచ్చిండు. ఇగ నడుమల ఓ బాయి కాడ ఆగినం. బాయి కాడి ఇండ్లోల్లు కూర ఒండి పెట్టిన్రు ఇంత మందేసుకున్నం. అదీ జబర్దస్తుగయింది నీకెందుకు?

గంగారాంకు కలిసొచ్చి అదృష్టానికి ఆనందించాలో ఆశ్చర్య పోవాలో తెలియక ఒక వెకిలి నవ్వు నవ్వాడు హెడ్డు. హెడ్డుకు కూడా మందు తలకెక్కింది. అందరి ముఖాల్లో రంగులు మారుతున్నాయి. యిస్మాయిల్ అందరి గ్లాసులు నింపి, నింపాదిగా తనపని కానిస్తున్నాడు. 'చూడడానికి ఇలా వున్నారు గానీ ఇందులో చిన్న గురు వెవడూ కాదు- అందరూ అందరే'- అన్నట్టు అందరి ముఖాలు అనుమానంగా చూసి, ఒకగుటక లో గ్లాసు ఖాళీచేసి ముక్కందు కున్నాడు యిస్మాయిల్. ఎక్కువ మాట్లాడకున్నా చూపులు, చేతలు ఎంతో అర్థవంతంగా వుంటాయి.

"ఏమిటో మన హెడ్డు గురుడు ఇంకా ఏం మొదలు పెట్టలేదు" అని అను కుంటుండగానే....'...

"తమ్మీ-" అని పిలిచి హెడ్డు గంగారాం వీపుమీద చెయ్యి పారేశాడు. 'ఆఁ- మొదలయ్యింది ఇక ఫరవాలేదు' అని అనుకుని మోచేత్తో మస్సూధన్ ను పొడిచివాళ్ళిద్దరిని చూడు మన్నట్టు కనుబొమలు ఎగరేసి తనలో తాను నవ్వుకుంటూ గ్లాసెత్తాడు

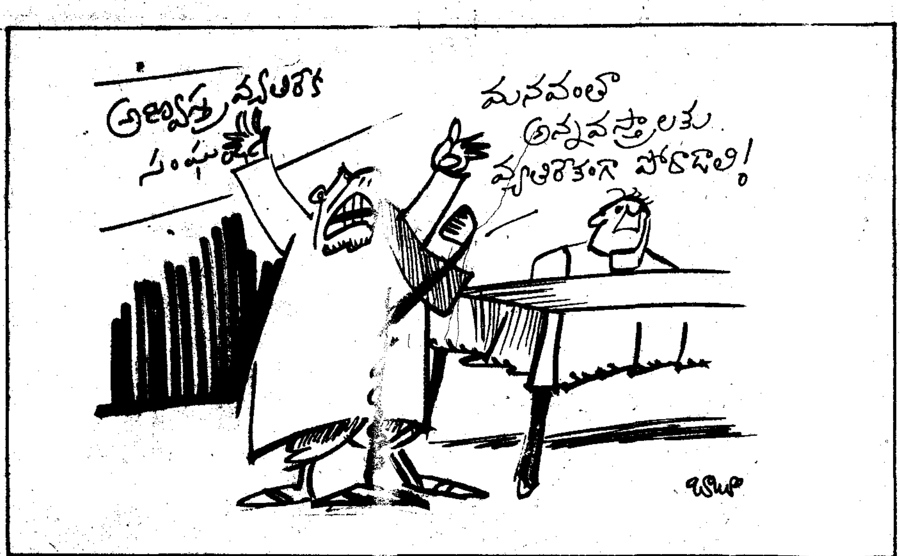

యిస్మాయిల్.

సగం బీర్ సీసా అయిపోయే సరికి మస్సూదన్‌కు మత్తొచ్చేసింది. ఉద్యోగం రాక ముందటి గడ్డు రోజులు జ్ఞాపకాని కొచ్చినయి. ఒక్కొక్కడు ఎంతెంత తిప్పలు పెట్టిండో జ్ఞాపకాని కొచ్చింది. ఒగణ్ణి అనేదేముంది? అస్సలుకాలమే అట్లా ఏడ్చింది.- అనుకుంటూ వుండగానే పక్కనే హెడ్డు మరోసారి "తమ్మీ!" అని గట్టిగా పిలిచాడు.

"ఆఁ అఁ - ఇంటున్న" .... అని గంగారాం తలవూపాడు.

"మా ఎస్సై ఎంకట్రత్నం గూర ఎం షికారనుకున్నవ్? మోట్రసైకిల్ మీద అర్వయి మైల్లస్పీడుపోవు కుంట బజార్ల పోయే లం- దాన్ని గుర్తు వద్దదు. మొన్న ఆర్నెల్ల కింద ఎసువంటి పిట్టను పట్టిండను కున్నవ్? వహ్."

అందరి ముఖాలలో ఉత్సాహం ఉబ్బు కొచ్చింది. సన్నగ, తెల్లగ అవుపడ్డది. రాత్రి రౌండు దీస్కొని వొస్తాంటె.... ఎందుకు అనుమాన మొచ్చిందో ఏమో శాంతి అండ్ కాంతి లాడ్జిల గుసాయించిండు, మా గురుడు. సరింగ రెండో అంతస్తు మీద వాటర్ టాంక్ పక్కకు ఆరు బయట ఓ చికుల్లోడు, ఇదీ అరివాతల దొరికిండ్రు. అడుయాన్నే బార్డర్ల పన్జేస్తడంట. సెలవు మీద వొచ్చిండంట. మిల్ట్రీల, గిల్ట్రీల ఎండ్ల పన్జేస్తడో గని ఎత్తు పొడుగు వాటంగున్నడంట. అనికి మబ్బుల్నే రైలుంది. అందాక ఇంగీ పని పెట్కున్నడనోకిరాదు- జేబుల నాలుగు ఒందలుండంగ చేతుల పెట్టిండంట. తప్పైందని కాళ్లు పట్టుకున్నడంట..." హెడ్డు శర్టు గుండీలు విప్పి, కాలరెగరేసి. ఉఫ్ మని రొమ్ము మీద ఊదుకుని ఒకసారి అందరినీ కలయజూసి మళ్ళీ మొదలు బెట్టాడు.

"ఇగ ఇది విన్నదా? బాగ సదుకున్న దేనట. పెద్దకులంల బుట్టిందేనట. మరి ఎట్ల మోసపోయిందో ఏమో, చికుల్లోడు పెండ్లి జేసుకుంటనన్నడట. ఇది నమ్మింది. పోలీసోల్లకు దొర్కంగనె చికుల్లోడు దుల్పుకోని బయటవడ్డండు. ఇగ మావోడు దాన్ని పట్కొచ్చి లాకప్పులబెట్టిండు. వారం రోజులు దాన్తోని బిజినెస్ నడిపించు. ఎం. ఎల్యే, సమితి ప్రశిడెంటు, సిన్మాటాకీసు ఓనర్లు, పెద్దపెద్ద సేట్‌లు గిట్ల...రోజు మూడొందలు, నాలుగొందలు .... ఆఁ- మూణ్ణాల్గొందలు ఫీజు! హెడ్డు సర్కాస్టిక్‌గా నవ్వాడు. "మూడొంతులు మా యస్సైగానికి, ఒక వంతుదానికి, ఇండ్లనే మా సి. ఐ గాడు ఛాన్సు కొడుదామనుకున్నాడు కని, యస్సైగాడు కంత్రీ. డిపార్టుమెంటోల్లవాసన తలగొద్దని మంకు పట్టు పట్టిండు. ఏ కిషల కేసోలెనో అయితె మల్ల ఢోంఢోం అయితదని బుగులుబడి ఇడిశిండు ఆ పోరి ఎడ్డిది. నోట్లె నాల్కెలేనిది."

"అయితె మీ యస్సై గాని శెయ్యి బడనే లేదన్నమాట-" నిరుత్సాహంగా అన్నాడు, గంగారాం ఖాళీ అయిన ప్లేటు నింపు కుంటూ.

"అహ్- మావోనికి గట్ల సన్నగ, బక్కగుండె ఆనరు, అని పెండ్లామెట్లున్నది? మావోడు ఇగో గిట్ల కాగలిచ్చుకున్న దనుకో- ఈ చేతులు కల్వనే కల్వయి." - అని చెబుతూ గాలిని కౌగలించుకుంటూ ఎగిరెగిరి పడుతున్నాడు హెడ్డు. ఆ వింత చేష్టలకు యిస్మాయిల్ "కొక్కొక్కొక్కో" అని కేకేసి పొట్ట చెక్కలయేట్లు నవ్వాడు. గంగారాం గోడకు మరింత జారగిలబడి, కాళ్ళు బార్లా చాపుకుని "ఇహ్హిహ్హి"- అని మాంత్రికుని నవ్వునవ్వాడు. ఎస్సై సంగతేమో గాని ముందు వీళ్ళని చూస్తూ నవ్వాపుకోలేక పొయ్యాడు మస్సూధన్.

ఎస్సై గురించి చాలా కొత్త విషయాలు తెలుస్తున్నాయి మస్సూధన్‌కు. అవెంతో కష్టం కలిగిస్తున్నాయ్ మనసులో ఎంతో ఉదాత్తంగా ఎదిగిన పై అధికారి వ్యక్తిత్వం మరీమరీ కుంచించుకు పోతోంది. అందమైన ఆదర్శాల భవనం పగుళ్లుబారి కూలిపోతోంది. ఎస్సై ముందు, ఎస్సై భార్య ముందు మంచితనం ప్రదర్శించే హెడ్డు ఇక్కడ ఇలా మాట్లాడటం ఎంతో ఘోరంగా అనిపిస్తోంది. ఇంట్లో యజమాని కాళ్ళు నాకి, బయట రోడ్డు మీద మొరిగే కుక్క నయమనిపించింది, మాటకు పది సార్లు సారుసారని పలికే హెడ్డు ఇప్పుడిక్కడ వాడు వీడని మాట్లాడటం వల్ల నీచమైన వ్యక్తిత్వం బయట పడుతోంది, ఏదో ఉన్నత విలువల కోసం పాటుపడుతున్న వాడిలా పోజు పెట్టే యస్సై నిజస్వరూపం హెడ్డు మాటల్లో బయట పడుతోంది. మస్సూధన్ తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నాడు, గుండెలో ఏదో బరువు. మెదడు మొద్దుబారింది. వళ్ళు తిరుగుతోంది. బాగ మని యిస్మాయిల్ మరీమరీ బలవంతం చేస్తున్నాడు. స్వంత మెదడు, స్వంత ఆలోచన వున్నట్టుగా కనిపించడు యిస్మాయిల్. పై వాడి చేతిలో కీలు బొమ్మగా మారిన తోలుబొమ్మ. తనకు బాగా తాగించమని హెడ్డు పురిగొల్పి వుంటాడు. ఇవన్నీ మామూలే. ఇవిలేకపోతే అసలు డిపార్టుమెంటులోనే పనికిరావన్నట్లు మాట్లాడుతున్నారు. ఏదో అఘాధంలో పడి పోతున్నట్లుంది మస్సూధన్‌కు. ఉద్యోగంలో చేరిన కొత్తలో మరీ బెరుకు బెరుకుగా వుండే వాడు. క్రమక్రమంగా తనూ వాళ్ళలో చేరుతున్నాడా? అనుమానం వచ్చింది అతనికి!

"అన్నా! ఎంతైనా ఈ యస్సై జర స్ట్రిక్టె గదా! పైసగూడ జర కమ్మితింటుం

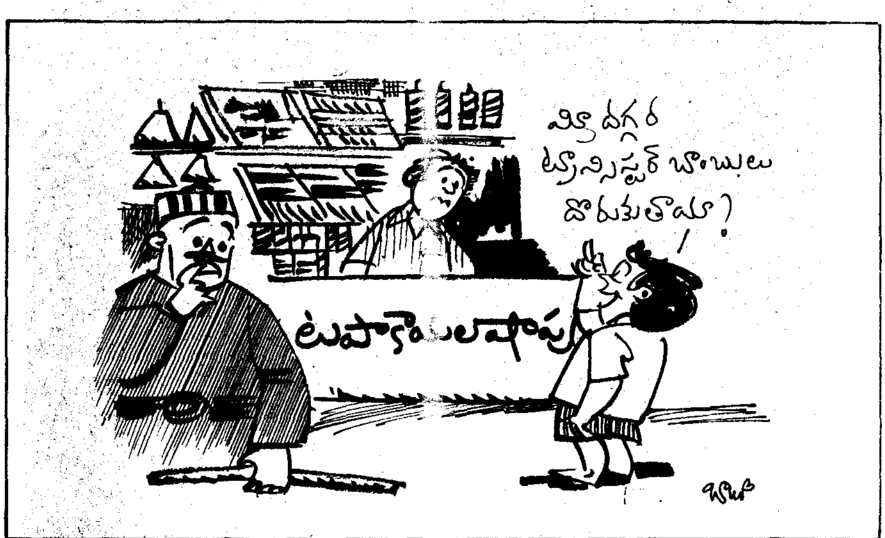

డొచ్చు"- గంగారాం అన్నాడు.

"ఛిచ్చ- యమ ఛిచ్చ! ఇంక దాని కడుగుటాపే? కని ఏర్పడకుంట తింటడు. ఎన్కముందు చూస్తడు. ఎవ్వని దగ్గర పత్తె వాని దగ్గర చెయి జాపడు, పైసదింట్టు మాత్రం పచ్చేసడు. ఇయ్యాలేపు పైస దిన్నాగాని పచ్చేసేటోడేది? గప్పుడు రెండేళ్ళ కింద మూర్తి అని యస్పై ఒచ్చెసూడు. ఆడేంది? ఆడు దినకపాయె, ఒగన్నిసుత దిననియ్యకపాయె. యాల్ల పొద్దాల్ల తావ్వ బట్టియ్యాల్సి ఒచ్చె. గట్లుంటది. ఈ యస్పై రాక ముందు వెయ్యి పదిహేను వంద లొచ్చేవి- మామూళ్ళు. ఈయనె రాంగనె ఇంకొ వెయ్యి పెంచిండు. స్టూడెంటు పోరగాల్లను, పిక్‌పాకెటీర్లను, ఫ్యాక్టరీ వర్కర్లను అందర్నీ హడల్ల బెట్టిండు. ఈళ్లేంది? పెద్ద పెద్దోళ్ళనే ఒనికిచ్చు కుంటడు. ఈల్ల పెదనాయిన ఒకడు డిఐజి వున్నాడు. ముగ్గురు నలుగురు మినిష్టర్లు బాగ దగ్గరోల్లున్నారు. వారం పది రోజులకోసారి పట్నం పోయి... అందరిండ్లల్ల సలాం గొట్టుకుంట తిరిగొస్తడు గదా? అందుకని ఈడ టౌన్ల ఎవ్వనికేం బయపడేదుంటది? ఇగ ఈడ టౌన్లున్నప్పుడు ఒక్క సుక్క తాగడు. అదే పట్నం బోతే ఏ బార్ల సూడు ఈడె. ఈన్ని దోస్తు ఓడున్నాడు కమర్షల్ టాక్స్ ఆఫీసరు. వాడు ఒడు జంట. పోటీలు పెట్కోని కమాయిస్తరు. పోటీ లు పెట్కోని బంగ్లాలు గడ్తరు.

"అయ్యో మక్కిన! యస్పైది ఏదో లోడుందట గద! పట్కపోయేడి దున్నదని యిస్మాయిల్ జెప్పిండు...."

"గదే గదే శెప్తాన. ఇయ్యాల్ల రాత్రి దేకు చెక్కలు రోడ్డు మీ ది కొ స్తా యి. ఏడికి? గాంది బొమ్మ అవుతలి చౌరస్త ఉంది గద, అద్దాటి నంక కారం మిశినుండి సూడు అస నీ బండి ఆపుకో, ఆడికి లోడు దెచ్చేస్తం. తెల్లారెటలకు పట్నంల దిల్‌సుక్ నగర్ల ఎయ్యాల. రెండు మూడు లక్షల బిల్డింగు గడ్తాండు మా గురుడు ఆడ! ఓ నాల్గు చెక్కలు అంబరుపేటల మనింటి కాడ ఎయ్యాలె- నీ యెంట యిస్మాయిల్ ఒస్తడు అన్ని జెప్తడు"

"మరి గాడ కట్టెల మండెక్కడిది? కట్టె కోత మిషిని గిట్ల కొత్తగ బెట్టిన్రా?" గంగారాం అనుమానంగా అడిగాడు.

హెడ్డు అది అంతేలే అన్నట్టు చిన్నగా నవ్వి "అయన్ని నీకెందుకు? అ బాదేదో నేనూ మా యిస్మాయిలూ, మస్సూధనూ పడతం. అందేకే గదా మా కియ్యాల పర్మిషనిచ్చి పంపిండు. ఇగో గీ దావనితుకు పైస లిచ్చిండు— లేకుంటే ఎవని పెండ్లికి? పుణ్యానికి రెండుమూడు వేల మామూలు మింగుతాడు. ఈ రాత్రికి ఇదయితే-రేపు మల్ల మనకు రమ్ము పార్టీ ఉంది...."

మస్సూధన్‌కు, గంగారాంకు ఉత్సుకత పెరిగింది. అంతా తెలిసిన వాడిలాగా యిస్మాయిల్ మామూలుగా ఉన్నాడు. ఆమేట్లు తెచ్చిపెట్టిన ఛోటేను దగ్గరికి పిల్చి వాని నోట్లో సారాబొట్టు బలవంతంగా పోశాడు. వాడు ముఖమంతా వికారంగా పెట్టాడు. వెంటనే వేడివేడి పకోడీలు తెమ్మని యిస్మాయిల్ మళ్ళీ పురమాయించాడు. వాడు సారా ఘాటుకు తట్టుకోలేక కాండ్రించి ఉమ్మేసి వంటింట్లోకి పరుగు దీశాడు.

హెడ్డు తన పేరు కూడా తలవడంతో మస్సూధన్‌కు విషయమేమిటో తెలుసుకోవాలనిపించింది.

"నేను గూడానా సార్, ఏం జెయ్యాలె మన మీదికేం రాదు బయపడకు"

"ఏందేయ్ బయపడకని మీవోల్లకు లావులావు జెప్తున్నవ్ ఏం సంగతి? ఎవని కొంప ముంచుతరు నాయనా?" అని దీర్ఘం తీస్తూ అడిగాడు గంగారాం.

ఏదో రహస్యం చెబుతున్న వాడిలాగా హెడ్డు ముఖం గంభీరంగా పెట్టాడు. అందరూ వినండి అన్నట్టు అందరి వైపు చూసి మొదలు పెట్టాడు.

"గుడిమెట్ల బుచ్చయ్యని టీచరున్నాడు. వజీఫా దీసుకున్నడు. మంచి పంతులని బాగా పేరున్నది. కష్టపడి పిల్లల సదివిచ్చుకున్నడు. పెద్దోడు ఇంజనీర్. ఖమ్మంల ఏదో కార్ఖానా పెట్టిండు. ఓ పిల్ల డాక్టరు కోర్సు సద్వుతాందట. అందరికంటె శిన్నోడు ఇయ్యాలేపు ఈ రాడికల్స్‌ల తిరుగుతాండు, జర.... మూమెంటంటడు. ఇష్టవ మంటడు. బియ్యే అయిపోయింది. లా సద్వుతున్నడు, ఒకటి రెండు గట్టి కేసులు పట్కోని మా గురుని మీద పైకి కాంప్లెంట్ రాసి పంపిండు. అది మా వోనికి మంట! ఎట్లనన్న అల్లను దొంగ కేసుల యిరికించి సతాయించాలని పద్దది. రెండ్రోజుల నుంచి ఇంట్ల ఎవరుంటలేరంట. ముసలోడు, ముసల్ది వుంటున్నరంట. ఇయ్యాల్ల రాత్రికి అల్లయిల్లు సోదా జేద్దామన్నడు.

మస్సూధన్‌కు అనుమానం వచ్చింది.

"ఓర్ని అన్నాలం పాడుగాను, ఏం దొంగ సొమ్ముందని వాల్లిల్లు సోదాజెయ్యాలె సార్"

"హే- నోర్మూయ్. బాంచోత్. ఈ మాకెతాడిగానికి ఏం దెల్వ దేందిరా పైవోని తోని ఏం మాట్లాడాలె, ఎట్ల మాట్లాడాలె తెల్వక పాయె..." హెడ్డు తీవ్రంగా కసిరిచ్చుకున్నాడు. ఆ మాట. ఎవరినన్నాడో మస్సూతన్‌కు తప్ప మిగతా ఇద్దరికీ తెలిసిపోయింది. కొద్ది నిమిషాల ముందు అతను మాట్లాడిన తీరుకు ఇప్పటి తీరు పూర్తి విరుద్ధం. ముఖమంతా ఎర్రబడి క్రూరంగా

తయారయ్యింది. మళ్ళీ అంతలోకే నవ్వు తెచ్చిపెట్టుకుని "అరే మస్నూధన్-" అని పెద్దగా అరిచాడు. బొటన వేలు పైకెత్తి, చూపుడు వేలు పిస్తల్‌లా గురిపెట్టి "ధనా-ధన్- నీ యవ్వ! నీకింకా తెల్వదు పోలీ సోల్ల ఎవ్వారం. సొమ్ము దొంగదయినా, దొర దయినా సోదా చెయ్యాలనుకుంటే చెయ్యొచ్చు. మన కాకి బట్టల పవరు నీకింకా తెల్వకపాయె" -అని బిగ్గరగా నవ్వాడు. మస్నూధన్ తల తిరిగి పోయింది. తను అడిగిన దాంట్లో ఏం తప్పుంద్రవి హెడ్డు అంతంత మాటలంటున్నాడు/ వళ్ళు మండింది. మిగతా ఇద్దరినీ చూసాడు. హెడ్డు ప్రవర్తన మామూలే అన్నట్లు వాళ్ళు నవ్వుకుంటూ గ్లాసు లెత్తుతున్నారు.

"సాబ్, మాఫ్ కరినా సాబ్. మస్నూధన్‌కు ఏమి ఎరుక? మీరు ట్రెయినింగ్ ఇయ్యాలె. మీ తర్ఫీదు బాగుంటది" అన్నాడు ఇస్మాయిల్, వినయంగా. హెడ్డు దర్జాగా నవ్వాడు. యిస్మాయిల్ మస్నూధన్ వైపు తిరిగి కన్ను కొట్టాడు. చూసావా హెడ్డును ఎలా దారిలో పెట్టానో అన్నభావం వుంది అందులో.

""ఆఁ- సోదాజేసి ఏం జేస్తరు?"- దొంగ నవ్వు నవ్వాడు లారీ డ్రైవరు.

"అర్ధరాత్రి ఇంటిమీదబడి మీ ఇంటికి వాదొస్తడా వీడొస్తడా అని అడుగాలె. తీవ్రవాదులు తోటి సంబంధమున్నదని బెదిరియ్యాలె. గౌర్నమెంటు ఖిలాఫ్‌ల పన్జేస్తున్నరని అదరగొట్టాలె. మీ కొడుకు అట్ల జేసిండు, ఇట్ల జేసిండు అని బయపెట్టాలె. సామానంత కల్లం కల్లం జెయ్యాలి. చిన్న కొడుకు యీ పుస్తకాలు దొరుకుతయి. అన్ని మూటగట్టుకోవాలె. రావాలె."

"మరి టేకు చెక్కల కత శెప్పకనే పోతివి?" -అసలు విషయం చెప్పనే లేదని గుర్తు చేశాడు గంగారాం.

"ఆఁ- చెక్కలా!"- అని అర్థవంతంగా నవ్వి "ఉన్నయి ఉన్నయి. అవి గూడ ఉన్నయి. ఎస్సై ఇన్వెస్టిగేషన్ల బిజ్జీడు. ఎక్కడెక్కడి రూల్సు దీసి అడుగుతడు. సెక్షన్లు జెప్తడు నానా హంగామ జేస్తడు. వాడో పెద్ద పత్తిత్తుగాడు గాదు! మమ్ముల సోదా జెయ్యమంటడు. ఏం జేస్తం. రాత్రికి ఆ బజార్ల కరెంటు రాకుండ జేశినం. కొట్టంల కోశి పెట్టిన చెక్కలు మా బచ్చాగాండ్లు రోడ్డు మీదికి మోస్తరు"- అని హెడ్డు మెచ్చుకోలుగా చూశాడు- యిస్మాయిల్‌ను, మస్నూధన్‌ను.

గంగారాం కండ్లు మూసుకుని, తెరలు తెరలుగా విపరీతంగా నవ్వి "సీ గు- సీ యస్సై గు- అంటూ నోటినిండా కసికసిగా బూతులు తిట్టి "ధూ నీయవ్వ- మీ పోలీసోల్లంతా దొంగలు ఎవ్వల్లేరారి!"- అని ఉమ్మేశాడు.

"అసలే ఆడు బత్కలేక బడిపంతులు ఎంత కష్టపడి కొన్నాడో ఏమో ఇంటి చెక్కలు!" -నుదురు కొట్టుకున్నాడు గంగారాం.

"ఆఁ- అఁ- కొన్నడు. కొన్నడు. కొన్నదంతా ఎల్తది. అని శిన్నకొడుక్ అడవులల్ల గోండాగాండ్ల తోటి తిరిగేది ఎవని కెర్కలే. అల్లను బుట్టలేసుకుని, దొంగ తనంగా శెట్లు గొట్టించిండని దబాయించే తెల్వి లేదనుకున్నవా?" -అని బొమ్మలెగరేస్తూ, పెదాల సందుల్లోంచి నవ్వు విషం కక్కాడు హెడ్ కానిస్టేబుల్ లక్ష్మి నారాయణ.

"ఆఁ దబాయిస్తరు మీదేం బోయింది. కర్మగాలి కేసు పెద్దగయినా మీకు లెక్క లేదు. అయినా కేసు పెద్ద గెట్లయితది? వకీల్లాయర్లను పొట్టు పొట్టు తంతరాయె. పేపరోళ్ళు ఏమన్నా రాస్తే ఆల్ల ఈపు ఇమానం మోగిస్తరాయె. లఫ్డా గాల్లు మీకేడ సెక్కడిది? లవ్డెక్కడిది"- హెడ్డు అహం పూర్తిగా దెబ్బతీయాలనుకున్నాడు లారీ డ్రైవరు గంగారాం. కాని అలా జరగ లేదు. అతనికి కోపం రాలేదు.

...రాత్రిపూట రైడింగ్ వగైరా మస్నూధన్‌కు కొత్త. భయంగా వుంది. చుట్టూ చూశాడు. మత్తుగా వుంది వాతావరణం. ఇది ఎస్సైగాడు ఎక్కించిన మత్తన్నమాట! మస్నూధన్‌కు కండ్లు తెరచుకున్నట్లయింది. పైన మబ్బులు నల్లగా ఐనాయి. ఉరుములు మెరుపులు మొదలయినాయి. మస్నూధన్ మానసిక స్థితి లాగే వాతావరణం భయంకరంగా మారుతోంది. అధికారం, అవినీతి కురవ బోతున్నట్లుగా వుంది. అధికారం ఆజ్ఞల్లాగా ఉరుములు భయపెడుతున్నాయి. చేతులకు బేడీలేసినట్లుగానూ, ఉద్యోగం జైలు లాగానూ అనిపించింది. మెల్లిగా మత్తు తేలిపోతున్నట్లు, దుఖం ముంచుకొస్తున్నట్లు అనిపించింది. అందరి ముఖాలు మార్చి మార్చి చూశాడు మస్నూధన్. అందరూ ఘనకార్యం చేయబోతున్న వాళ్ళలాగా ఉత్సాహంగా ఉన్నారు......

"అవునుమల్ల మరేమనుకున్నవ్? సొంతి బద్రతలు కాపాడాలె"- అని విశ్వరూపం ప్రదర్శించాడని చెప్పబడే శ్రీకృష్ణభగవానుడిలా అభయ ముద్ర పెట్టి, చిద్విలాసంగా నవ్వాడు హెడ్డు లక్ష్మినారాయణ.

హెడ్డు విశ్వరూపం చూడలేక లేచి- పిచ్చోడిలా నవ్వుతూ, కుప్పిగంతులేస్తూ, తూలుతూ తూలుతూ అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపొయ్యాడు మస్నూధన్.

టీచరు ఇల్లు సోదా చేయడానికి సరైన కారణం లేదు. పైగా విలువైన టేకు చెక్కలు ఎత్తుకు రావాలని తెలియక, తన ఉద్యోగంమ్మీద ఆసహ్యం వేసింది-మస్నూధన్‌కు. పోలీసు వ్యవస్థలోని అవకతవకలకు తట్టుకోలేక, పారిపోయి కలకత్తా హౌరా బ్రిడ్జి కింద యస్సయి సురేందర్ ఎందుకు ఆత్మహత్య చేసుకోవల్సి వచ్చిందో కొంచెం కొంచెం అర్థమౌతోంది-మస్నూధన్‌కు. బ్యాంకు దోపిడల వెనుక, నగర శివార్లలోని దొంగతనాల వెనుక కేబరేలు నడిపే హోటళ్ళ వెనక పెద్దపెద్ద పోలీసు అధికారుల చెయ్యి వుందని, ఎవరో అంటే- కోపం తెచ్చుకున్నాడు. గానీ ఇప్పుడు అవన్నీ ఆలోచించాల్సి వస్తోంది.

తన ఉద్యోగం తనను అక్రమంగా సోదాచేసి, అంతరాత్మను దోపిడి చేస్తున్నట్లయింది మస్నూధన్‌కు. ●